

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Jana Kašpara a Mgr. Kamila Tojner, v právní věci žalobce: **Mgr. Bc. M.Š.**, zast. Jaroslavou Vančurovou, advokátkou, se sídlem Na Pláni 3794/2, 466 02 Jablonec nad Nisou 2, proti žalovanému: **Národní bezpečnostní úřad**, se sídlem Na Popelce 2/16, Praha 5, v řízení o žalobách proti rozhodnutím ředitele Národního bezpečnostního úřadu obou ze dne 18. 6. 2010, čj. 84/2010-NBÚ/07-OP, a čj. 85/2010-NBÚ/07-OP,

t a k t o :

I. Žaloby se zamítají.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

Žalobce se podanými žalobami domáhá přezkoumání rozhodnutí ředitele Národního bezpečnostního úřadu ze dne 18. 6. 2010, čj. 84/2010-NBÚ/07-OP dále jen „rozhodnutí I.“), kterým byl zamítnut rozklad žalobce proti rozhodnutí Národního bezpečnostního úřadu ze dne 24.3. 2010, čj. 28853/2010-NBÚ/P, o zrušení platnosti osvědčení č. NBÚ pro stupeň utajení „Důvěrné“, a přezkoumání rozhodnutí ředitele Národního bezpečnostního úřadu (dále jen Úřad) ze dne 18. 6. 2010, čj. 85/2010-NBÚ/07-OP (dále jen „rozhodnutí II.“), kterým byl zamítnut rozklad žalobce proti rozhodnutí Národního bezpečnostního úřadu ze dne 24.3. 2010, čj. 28848/2010-NBÚ/P, o zrušení platnosti osvědčení č. NBÚ pro stupeň utajení „Tajné“.

Soud v rámci nařízeného jednání usnesením spojil věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 10 A 113/2010 (žaloba proti rozhodnutí I.) a 10 A 114/2010 (žaloba proti rozhodnutí II.), ke společnému řízení s tím, že nadále budou vedeny pod sp. zn. 10 A 113/2010; jelikož se jedná o věci, které spolu skutkově i právně souvisejí, a vystupují v nich stejní účastníci řízení, bylo podle ust. § 39 odst. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“) rozhodnuto o jejich spojení.

Žalobce v obou podaných žalobách vznesl shodné skutkové a právní důvody nezákonnosti žalobou napadených rozhodnutí:

Žalobce uvedl (v bodu IV. a V.1. žaloby), že nebyl v řízení úplně a přesně zjištěn skutkový stav; Úřad neměl zájem si ověřit pravdivost zpráv, které zpochybňovaly dosavadní způsobilost žalobce, jakožto držitele osvědčení pro stupeň utajení „Důvěrné“ a „Tajné“ v letech 2006 až 2010, které získal po důkladném prověřování. Podle rozhodnutí o rozkladu Úřadu nebyly skutečnosti, které byly důvodem pro zrušení platnosti osvědčení, v době udělení osvědčení žalobci známy. Žalobce vyslovuje údiv nad skutečností, jak mohl být v uvedených letech prověřován a skutečnosti, které vedly k zrušení osvědčení nebyly známy, proč se žalobce domnívá, že jde o vykonstruované obvinění za účelem jej profesně „zničit“.

Žalobce vytýká napadeným rozhodnutím (v bodu IV a V) nepřezkoumatelnost odůvodnění a rozpory v odůvodnění. Uvedl, že pokud žalovaný poukazoval na závěry Nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 28/02 ze dne 25.06.2003, žalobce má za to, že z nálezu vyplývá, že sice není možné garantovat všechna procesní práva osob v řízení, kde je nakládáno s utajovanými skutečnostmi, avšak na druhé straně nelze rezignovat na zajištění ústavní ochrany práv dotčených osob a nelze připustit absolutní zákaz uvádění důvodů nevydání (v tomto případě zrušení) osvědčení. Žalobce je přesvědčen, že pokud by bylo zjištěno, že nejméně po dobu posledních sedmi let opakovaně a dokonce soustavně a s plným vědomím jednal v rozporu s platnou legislativou, je možno v odůvodnění rozhodnutí toto jednání konkrétněji popsat, a to zejména proto, že žalobce, dle jeho tvrzení, při své činnosti nepřicházel do styku s utajovanými informacemi, a pokud skutečně porušoval vědomě, soustavně a opakovaně platné předpisy, nerozumí, proč nebyl za takové jednání postihován, přestože byl mnoho let zpětně prověřován, a žádné závažné protiprávní jednání žalobce nebylo zaznamenáno. Tento rozpor nebyl v rozhodnutí vysvětlen.

Dále žalobce (pod bodem V. 2) uvedl, že Úřadu výše uvedený rozpor nebyl podezřelý, zprávy zpravodajských služeb mají presumpci správnosti a procesní zákonnosti. Úřad na vysvětlení rozporu z neznámých důvodů neměl zájem, i když do kvalifikace žalobce bylo vloženo mnoho prostředků státu. Žalobce by mohl vysvětlit tyto rozpory, ale jakožto osobě bezpečnostně nespolehlivé, mu nebylo umožněno se seznámit s podklady rozhodnutí. Nebylo mu v správním řízení vysvětleno, jak se má bránit, jestliže se nemohl seznámit s obsahem utajovaných zpráv, o které žalovaný opírá své rozhodnutí.

Žalobce (pod bodem V. 3) zdůraznil, že nikdy při výkonu služebních povinností nepřišel do styku s utajovanými informacemi, nemohl s nimi přijít do styku tedy ani v souvislosti s jeho domnělými schůzkami s osobou, která vyvíjí činnost v rozporu se zájmy ČR, ani při svém závažném - jakémkoli - jednání, které mělo být zcela v rozporu s řádným plněním mých služebních povinností, což měl činit dlouhodobě, vědomě, opakovaně, účelově. Žalobce uvedl, že mu nebylo vysvětleno, proč jeho jednání, které není předmětem žádného utajení, mu nesmí být konkrétně předestřeno, přičemž není třeba, aby mu bylo umožněno nahlédnout do zpráv zpravodajských služeb, aby viděl, kdo je předkládá, dle jeho názoru je třeba, aby mu bylo konkrétně popsáno jednání, kterého se měl dopouštět.

V rámci námitky (uvedené pod bodem V.4) vznesl žalobce dotaz: „Pokud je důvodné podezření, že jsem se dopustil závažného jednání popsaného v rozhodnutí o rozkladu, musí být vůči mně za toto jednání vyvozena odpovědnost - disciplinární, popř. trestní. Žádná vyvozena nebyla. Nerozumím, proč tomu tak není. Trvám na tom, aby byla tato odpovědnost vůči mně uplatněna, neboť v opačném případě je porušován zákon. Trvám na tom, neboť jen tak se mohu nepravdivému nařčení bránit a hájit svou čest, své dobré jméno a svou pověst.“

V závěru žalob žalobce navrhl, aby obě napadená rozhodnutí žalovaného byla zrušena.

Žalovaný ve vyjádření k podaným žalobám uvedl, že žalobu nepovažuje za důvodnou.

K námitce žalobce, že se nemohl seznámit s obsahem zpráv zpravodajské služby označených stupněm utajení "Vyhrazené", ani s obsahem zprávy další zpravodajské služby označené stupněm utajení "Důvěrné", ačkoli mu byla vydána osvědčení pro přístup k utajovaným informacím stupně utajení "Důvěrné" a "Tajné", žalovaný zdůraznil, že pokud by v rámci bezpečnostního řízení zpřístupnil žalobci i utajovanou část bezpečnostního svazku, došlo by z jeho strany k porušení zákona č. 412/2005 Sb., konkrétně ustanovení § 89 odst. 7. Žalovaný dále uvádí, že v § 11 odst. 1 zákona č. 412/2005 Sb. je upravena základní zásada "potřeba znát" pro přístup k utajované informaci stupně utajení "Důvěrné", "Tajné" a "Přísně tajné"; a tato zásada stanoví, že fyzické osobě lze umožnit přístup k utajované informaci pouze v případě, že jej nezbytně potřebuje k výkonu své funkce, pracovní nebo jiné činnosti. Druhou podmínkou je držení platného osvědčení příslušného stupně utajení a poučení fyzické osoby odpovědnou osobou. Z výše uvedeného je patrné, že ačkoli byl žalobce v době řízení o zrušení platnosti osvědčení držitelem platných osvědčení pro stupeň utajení "Důvěrné" a "Tajné", pro přístup k utajovaným informacím uvedených ve zprávách zpravodajských služeb nespĺňoval první citovanou podmínku.

Námitku, že Úřad neprověřoval pravdivost informací uvedených ve zmíněných utajovaných písemnostech, již žalobce uplatnil v podaných rozkladech, proto žalovaný odkázal na napadená rozhodnutí a dodal, že mu nepřísluší přezkoumávat věrohodnost skutkových zjištění zpravodajských služeb. Jeho úkolem je provést právní kvalifikaci takovýchto zjištění, přičemž úvahy, které ho k takové kvalifikaci vedly a důvody vydání obou rozhodnutí, jsou v rozhodnutích uvedeny pouze v rozsahu, který se nedotýká utajovaných informací. Vychází při tomto posouzení z platné judikatury, a to z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, č.j. 9 As 68/2008-101 ze dne 6. srpna 2009, dle jehož závěrů (cit.) " ... řízení, resp. výsledek tohoto řízení, tj. napadené rozhodnutí, je výsledkem posouzení a vyhodnocení podkladů ve vztahu k event. možnosti existence bezpečnostního rizika. Úkolem NBÚ proto již není poskytnuté podklady od jednotlivých subjektů přezkoumávat, neboť takováto činnost by byla v rozporu s pravomocí tohoto orgánu, jež je dána ust. § 8 zákona č. 148/1998 Sb. Ostatně otázka posouzení pravosti podkladů nemůže být ani předmětem řízení před správními soudy. Jestliže tedy napadené rozhodnutí o nevydání osvědčení pro styk s utajovanými skutečnostmi odkazuje na zprávy ÚZSL může příslušný správní soud toliko přezkoumávat, zda uvedená argumentace je obsahem správního spisu a závěry z toho vyvozené nejsou v rozporu se zákonem. Nemůže však přezkoumávat, zda jsou zmíněné dokumenty a v nich obsažené informace pravé a pravdivé. "

Co se týče nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 28/02 ze dne 25. června 2003, žalovaný uvedl, že vzhledem ke specifičnosti bezpečnostního řízení, jenž je v citovaném nálezu a též v nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 11/2000 ze dne 12. července 2001 zmiňována, nelze považovat postup Úřadu, kdy žalobce neseznámil s obsahem zmiňovaných utajovaných písemností, za nezákonný. Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 11/2000 rovněž konstatoval, že nelze připustit absolutní zákaz uvádění důvodů v rozhodnutí o nevydání osvědčení, avšak na druhé straně je nutné reflektovat legitimní veřejný zájem na ochraně utajovaných informací a zejména neuvádět takové důvody, které by tento zájem ohrožovaly.

K námitce žalobce, že mu nebylo vysvětleno, z jakého důvodu Úřadu nebyly informace, které vedly ke zrušení platnosti osvědčení, nebyly známy již dříve, žalovaný odkázal na žalobou napadená rozhodnutí, v němž mimo jiné poukázal na ustanovení § 140 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb., tj. že zpravodajské služby poskytnou Úřadu informace, pokud to neohrozí zájem jimi sledovaný.

K tvrzení žalobce, že při výkonu služebních povinností nikdy nepřišel do styku s utajovanými informacemi, z čehož dovodil, že s nimi nemohl přijít do styku ani v souvislosti se svými údajnými schůzkami s osobou uvedenou v ust. § 14 odst. 3 písm. e) zákona č. 412/2005 Sb., opět žalovaný odkázal na odůvodnění svých rozhodnutí, a znění ustanovení § 69 odst. 1 písm. b) zákona č. 412/2005 Sb.

Žalobce namítal, že je třeba, aby konkrétní jednání, kterého se měl dopustit, a které podle jeho názoru není předmětem žádného utajení, mu bylo konkrétně popsáno. Žalovaný k této námitce uvedl, že zpravodajské služby označily zmiňované písemnosti tím stupněm utajení, který v případě jejich vyzrazení nebo zneužití odpovídá závažnosti možného způsobení újmy zájmu České republiky, anebo nevýhodnosti pro zájem České republiky ve smyslu § 3 zákona č. 412/2005 Sb. (§ 2 odst. 1 nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací). Jinými slovy pouze původce, v tomto případě zpravodajská služba, je oprávněn klasifikovat utajovanou informaci příslušným stupněm utajení. Je nutno dodat, že zrušení nebo změnu stupně utajení písemnosti může provést pouze její původce, a to za podmínek uvedených v § 22 odst. 4 zákona č. 412/2005 Sb. Dále žalovaný odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 2 As 41/2007-58 ze dne 24. dubna 2008, který se zabývá soudním přezkumem rozhodnutí Úřadu. Nejvyšší správní soud konstatoval, že (cit.) *"Z hlediska principu proporcionality je nutné, aby soud zvažoval podle konkrétních okolností (především charakteru utajované skutečnosti (nyní utajované informace - pozn. zpracovatele), zda lze zajištění ochrany utajovaných skutečností v konkrétním případě dosáhnout prostředky, jež procesní práva prověřovaných osob omezí v menší míře, než je vyloučení dokazování věcného obsahu utajovaných skutečností. Možnost seznámení se s celou částí utajovaného spisu v soudním řízení totiž nemusí vést vždy ke skutečnému ohrožení obrany nebo bezpečnosti státu či výraznému ohrožení jiných důležitých státních zájmů."* Nejvyšší správní soud však zároveň poukázal na rozsudek č.j. 6 Azs 142/2006-58 ze dne 20. června 2007, v němž judikoval, že pokud by seznámení účastníka řízení s plným zněním utajované informace v řízení mělo znamenat popření základního účelu zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, lze akceptovat, že správní orgán rozhodující o veřejných subjektivních právech účastníku řízení sdělí pouze pro řízení relevantní obsah takovéto informace, a to v přiměřené formě. Nejvyšší správní soud dále uvedl, že ve výjimečných případech lze připustit, že bude třeba vyloučit procesní práva účastníků řízení a nebude možno sdělit ani obsah utajované informace. Závěrem Nejvyšší správní soud konstatoval, že (cit.) *"... případné omezení procesních práv účastníků řízení se odvíjí od uvážení soudu, který musí vycházet i ze specifík oblasti bezpečnostního prověřování osob a účelu utajování."*

Žalovaný se domnívá, že zájem České republiky na utajení informací uvedených ve zmiňovaných písemnostech, který přímo souvisí s potřebou ochrany činnosti zpravodajské služby, převažuje nad zájmem žalobce o seznámení se s těmito dokumenty. Citované utajované písemnosti jsou označeny dle § 133 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb., jelikož ve vztahu k nim nelze zprostit mlčenlivosti, neboť by mohlo dojít k ohrožení nebo vážnému narušení činnosti zpravodajských služeb.

Žalovaný dodává, že je na soudu, který je oprávněn seznámit se s úplným spisovým materiálem, aby posoudil, zda úvaha žalovaného o tom, že žalobce přestal splňovat podmínku pro vydání osvědčení dle § 12 odst. 1 písm. d) zákona č. 412/2005 Sb. má ve spisovém materiálu oporu či nikoliv.

K žalobcově námitce, že pokud by bylo důvodné podezření, že se dopustil závažného jednání popsaného v napadeném rozhodnutí, musela by být vůči němu vyvozena disciplinární, popř. trestní odpovědnost, což se nestalo, žalovaný uvádí, že v rámci bezpečnostního řízení Úřad posuzuje veškeré chování a způsob života, které může představovat bezpečnostní riziko.

Skutečnost, že u některých fyzických osob není příslušnými orgány (např. orgány činnými v trestním řízení) z určitého jednání dovozena trestněprávní odpovědnost, případně odpovědnost za přestupek, ještě neznamená, že Úřad nemůže takové jednání - pokud je doloženo spisovým materiálem, což se v případě žalobce stalo - vyhodnotit jako bezpečnostní riziko.

Žalobce k tomuto vyjádření žalovaného repliku nepodal.

Ze správního spisu vyplývá:

Z neutajované části správních spisů vztahujících k oběma žalobou napadeným rozhodnutím vyplývá, že žalobci na základě jeho žádosti Úřad dne 26. června 2006 vydal osvědčení fyzické osoby č. NBÚ-049559 pro stupeň utajení "Důvěrné" s platností do 25. června 2015 a dne 16.3.2007 žalobci vydal osvědčení fyzické osoby č. NBÚ-057489 pro stupeň utajení "Tajné" s platností do 15. března 2014.

Dne 16. listopadu 2009 bylo Úřadu doručeno oznámení zpravodajské služby dle § 140 odst. 3 zákona, které je evidováno pod č.j. **V3544/2009-NBÚ/P** a je založeno pod pořadovým č. **1** v utajované části bezpečnostního svazku, vedeného k žalobci.

Úřad výzvou s č.j. V3782/2009-NBU/P požádal zpravodajskou o doplňující informace.

Odpověď zpravodajské služby na žádost č.j. V3782/2009-NBU/P je evidována pod č.j. **V3782/2009-NBU/P** a je pod pořadovým č. **3** založena v utajované části bezpečnostního svazku

Odpověď zpravodajské služby na další žádost Úřadu o konkretizaci sdělení evidovaného pod č.j. V3544/2009-NBÚ/P je evidována pod č.j. **D2454/2010-NBÚ/P**, a je založena pod pořadovým č. **9** v utajované části bezpečnostního svazku

Úkony správního orgánu pokud jde o rozhodnutí žalovaného I., kterým bylo rozhodnuto o zrušení platnosti osvědčení pro stupeň utajení „Tajné“ byly následující:

Odpověď zpravodajské služby na žádost č.j. V3782/2009-NBU/P pod č.j. **V3782/2009-NBU/P** je pod pořadovým č. **2** založena v utajované části bezpečnostního svazku

Odpověď zpravodajské služby na další žádost Úřadu o konkretizaci sdělení evidovaného pod č.j. V3544/2009-NBÚ/P je evidována pod č.j. **D2347/2010-NBÚ/P**, a je založena pod pořadovým č. **10** v utajované části bezpečnostního svazku

Úřad dne 18. ledna 2010 pod č.j. 5463/2010-NBU/P, dle § 101 odst. 1 zákona žalobci oznámil, že zahajuje řízení o zrušení platnosti osvědčení fyzické osoby č. NBÚ-049559, téhož dne Úřad oznámil pod č.j. 5526/2010-NBU/P, že zahajuje řízení o zrušení platnosti osvědčení fyzické osoby č. NBÚ-057489.

Dne 24. března 2010 Úřad vydal pod č.j. 28853/2010-NBÚ/P rozhodnutí, kterým dle § 101 odst. 2 zákona zrušil platnost osvědčení č. NBÚ-049559. V odůvodnění Úřad uvedl, že po vyhodnocení všech shromážděných podkladů zjistil, že žalobce řízení přestal splňovat podmínku bezpečnostní spolehlivosti dle § 12 odst. 1 písm. d) zákona stanovenou pro vydání, resp. držení osvědčení fyzické osoby, jelikož u jeho osoby byla zjištěna bezpečnostní rizika dle § 14 odst. 3 písm. d) a e) zákona. Bezpečnostní rizika dle § 14 odst. 3 písm. d) a e) zákona Úřad u žalobce konstatoval na základě zpráv zpravodajské služby, které jsou označeny

stupněm utajení „Vyhrazené“ a „Důvěrné“. Tyto písemnosti, a zprávy zpravodajské služby, v souladu s ustanovením § 122 odst. 3 zákona nebyl Úřad oprávněn v rozhodnutí o zrušení platnosti osvědčení uvést obsah zmíněných písemností a z tohoto důvodu na ně pouze odkázal.

Téhož dne, tj. 24.března vydal Úřad pod č.j. 28848/2010-NBÚ/P rozhodnutí, kterým dle § 101 odst. 2 zákona zrušil platnost osvědčení č. NBÚ-057489. V odůvodnění Úřad shodně uvedl, že po vyhodnocení všech shromážděných podkladů zjistil, že žalobce řízení přestal splňovat podmínku bezpečnostní spolehlivosti dle § 12 odst. 1 písm. d) zákona stanovenou pro vydání, resp. držení osvědčení fyzické osoby, jelikož u jeho osoby byla zjištěna bezpečnostní rizika dle § 14 odst. 3 písm. d) a e) zákona. Bezpečnostní rizika dle § 14 odst. 3 písm. d) a e) zákona Úřad u účastníka řízení konstatoval na základě zpráv zpravodajské služby, které jsou označeny stupněm utajení „Vyhrazené“ a „Důvěrné“. Úřad v souladu s ustanovením § 122 odst. 3 zákona nebyl oprávněn v rozhodnutí o zrušení platnosti osvědčení uvést obsah zmíněných písemností a z tohoto důvodu na ně pouze odkázal.

Žalobce podal proti oběma rozhodnutím rozklady v nichž v zásadě uplatnil shodnou argumentaci jako v žalobě. Rozklady byly zamítnuty žalobami napadenými rozhodnutími ředitele Národního bezpečnostního úřadu.

Ředitel Národního bezpečnostního úřadu přezkoumal obě prvostupňová rozhodnutí a ve shodě s Úřadem a rozkladovou komisí shledal u žalobce bezpečnostní riziko dle § 14 odst. 3 písm. d) a e) zákona.

Bezpečnostní riziko dle § 14 odst. 3 písm. d) zákona za které lze považovat chování, které má vliv na důvěryhodnost nebo ovlivnitelnost osoby a může ovlivnit její schopnost utajovat informace, shledal na podkladě informací uvedených především v oznámení zpravodajské služby dle § 140 odst. 3 zákona, které je evidováno pod č.j. V3544/2009-NBÚ/P a je založeno pod pořadovým č. 1 v utajované části bezpečnostního svazku.

Úřad v rámci řízení o zrušení platnosti osvědčení pod č.j. V3782/2009-NBÚ/P požádal zpravodajskou službu o doplňující informace k tomuto oznámení.

V případě rozhodnutí I. je odpověď zpravodajské služby je evidována pod č.j. **V3782/2009-NBÚ/P** a je založena pod pořadovým č. 3 v utajované části bezpečnostního svazku

V případě rozhodnutí II. je odpověď zpravodajské služby je evidována pod č.j. **V5160/2009-NBÚ/P** a je založena pod pořadovým č. 2 v utajované části bezpečnostního svazku

Protože v oznámení V3544/2009-NBÚ/P byl též odkaz na informace poskytnuté další zpravodajskou službou, byla tato Úřadem požádána o jejich konkretizaci.

V případě rozhodnutí I. je odpověď na tuto žádost je evidována pod č.j. **D2454/2010-NBÚ/P** a je založena pod pořadovým č. 9 v utajované části bezpečnostního svazku.

V případě rozhodnutí II. je odpověď na tuto žádost je evidována pod č.j. **D2347/2010-NBÚ/P** a je založena pod pořadovým č. 10 v utajované části bezpečnostního svazku.

V rámci obou rozhodnutí nejsou skutečnosti uvedené v těchto písemnostech vzhledem k ustanovení § 122 odst. 3 zákona blíže popisovány, jelikož se jedná o utajované písemnosti, které byly Úřadu poskytnuty pod stupněm utajení „Vyhrazené“ a „Důvěrné“.

Další odůvodnění obou žalobou napadených rozhodnutí je shodné; ředitel Úřadu v nich konstatoval, že skutečnosti uvedené zejména v písemnosti, která je evidována pod č.j.

V3544/2009-NBÚ/P prokazatelně dokládají u žalobce výskyt bezpečnostního rizika dle § 14 odst. 3 písm. d) zákona. Vzhledem k ustanovení § 122 odst. 3 zákona nelze z tohoto dokumentu citovat, lze však uvést, že je zcela patrné, že žalobce porušuje platný právní řád České republiky, přičemž tak činí opakovaně a vědomě. Žalovaný uvedl, že zmíněná písemnost je dostatečnou oporou pro vyslovení závěru o existenci citovaného bezpečnostního rizika, jelikož obsahuje konkrétní údaje o skutečnostech zjištěných zpravodajskou službou k osobě účastníka řízení. Ředitel Úřadu uvedl, že bezpečnostní riziko dle § 14 odst. 3 písm. d) zákona je ovšem riziko fakultativní, proto je třeba vyhodnotit jej ve smyslu § 14 odst. 6 zákona a v souladu s tímto ustanovením vzal v žalovaný úvahu, že žalobce se popsaného jednání dopustil opakovaně, vědomě a účelově a k jednání popsanému ve zmíněné písemnosti došlo v horní hranici stanovené v § 14 odst. 4 zákona. Nelze se proto domnívat, že by šlo o ojedinělé a neúmyslné pochybení žalobce v minulosti. Ředitel Úřadu konstatoval, že toto chování žalobce může ve značné míře ovlivnit jeho schopnost poskytnout utajovaným informacím ochranu požadovanou zákonem. Bližší úvahy vzhledem k ustanovení § 122 odst. 3 zákona neuvedl.

Ve shodě s Úřadem a rozkladovou komisí u žalobce Ředitel Úřadu rovněž shledal bezpečnostní riziko dle § 14 odst. 3 písm. e) zákona, za které lze považovat styky s osobou, která vyvíjí nebo vyvíjela činnost proti zájmu České republiky.

Existence tohoto bezpečnostního rizika u žalobce je doložena zejména informacemi uvedenými v již zmiňovaném oznámení příslušné zpravodajské služby, které je evidováno pod č.j. **V3544/2009-NBU/P**. Touto písemností je prokázáno, že se žalobce stýkal s osobou, která vyvíjela nebo vyvíjí činnost proti zájmu České republiky; tato činnost je ve zmíněné zprávě konkrétně specifikována. Informace uvedené v tomto dokumentu jsou takového charakteru, že zcela vylučují možnost náhodného či nevědomého kontaktu účastníka řízení s touto osobou. Bezpečnostní riziko dle § 14 odst. 3 písm. e) zákona je rovněž riziko fakultativní, proto je třeba jej vyhodnotit dle § 14 odst. 6 zákona. Ve smyslu tohoto ustanovení je třeba především vzít v úvahu, že se jedná o dlouholetý osobní kontakt účastníka řízení se zmíněnou osobou, přičemž nelze vyloučit, že by tyto styky mohly mít vliv na schopnost účastníka řízení utajovat informace. Bližší úvahy vzhledem k ustanovení § 122 odst. 3 zákona rovněž neuvedl.

Ředitel Úřadu se vypořádal s námitkami žalobce vznesenými v rozkladu a závěrem uvedl, že závažnost skutkových zjištění je taková, že zcela odůvodňuje závěr Úřadu o nesplnění podmínky bezpečnostní spolehlivosti účastníkem řízení.

Odůvodněná obou napadených rozhodnutí je pokud jde o důvody shodné, závěry žalovaného uvedené v odůvodnění vedly k zamítnutí rozkladu proti rozhodnutí Národního bezpečnostního úřadu ze dne 24.3.2010, č.j. 28853/2010-NBÚ/P, o zrušení platnosti osvědčení č. NBÚ pro stupeň utajení „**Důvěrné**“, a taktéž k zamítnutí rozkladu žalobce proti rozhodnutí Národního bezpečnostního úřadu ze dne 24.3.2010, č.j. 28848/2010-NBÚ/P, o zrušení platnosti osvědčení č. NBÚ pro stupeň utajení „**Tajné**“.

Při ústním jednání účastníci setrvali na svých stanoviscích vyjádřených v písemných podáních.

Městský soud v Praze žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, přezkoumal v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán, a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

V souzené věci se jedná o problematiku přístupu k utajovaným skutečnostem podle zákona o ochraně utajovaných informací, kdy rozhodnutí správního orgánu je z převážné míry založené na podkladech – informacích obsažených ve výsledcích šetření zpravodajské služby označené stupněm utajení „Vyhrazené“ a „Důvěrné“. Soud při přezkumu takového rozhodnutí musí najít rovnováhu mezi dvěma legitimními, avšak navzájem protichůdnými zájmy – zájmem na zajištění spravedlivého procesu pro toho, jehož bezpečnostní způsobilost je zkoumána (čl. 36 a násl. Listiny základních práv a svobod), a zájmem na utajení informací potřebných k ochraně veřejného zájmu, a mít na zřeteli že rozhodnutí zasahují do tak významných subjektivních práv žalobce, jakým je základní právo získávat prostředky pro své životní potřeby prací (čl. 26 odst. 3 Listiny základních práv a svobod).

Soud má v rámci soudního přezkumu přístup ke všem informacím, na základě nichž bylo rozhodnuto v bezpečnostním řízení. A je v takovém případě ve zvýšené míře než při „běžném“ soudním řízení, v němž účastník má k dispozici stejné informace jako soud, garantem práva na spravedlivý proces (čl. 36 a násl. Listiny základních práv a svobod), což vyžaduje i zvýšenou aktivitu soudu vůči postupu veřejné správy. Jen za splnění těchto podmínek může být přístup k informacím v nezbytných případech, což se případ projednávané věci, odepřen. V tomto řízení žalobce také nemůže efektivně namítat nezákonnost určitých zjištění, neví-li ani, co je jejich obsahem. V této specifické situaci to musí být soud, který „supluje“ aktivitu účastníka řízení a přezkoumá relevanci utajovaných informací ze všech hledisek, která se vzhledem k povaze věci jeví být důležitými. Proto přezkum soudu je širší a do jisté míry překračuje uplatněné žalobní body. (dle 7 As 31/2011-2101). Důslednost při přezkumu soudu je namístě rovněž s ohledem na znění ustanovení § 122 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb., podle kterého je správní orgán limitován pokud jde o rozsah odůvodnění, kdy lze uvést podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se Úřad řídil při jejich hodnocení a při použití právních předpisů, jelikož však důvody rozhodnutí jsou založeny na utajovaných informacích, mohl uvést v odůvodnění pouze odkaz na podklady pro vydání rozhodnutí a jejich stupeň utajení, a úvahy, kterými se Úřad řídil při jejich hodnocení, a důvody vydání rozhodnutí mohl uvést pouze v rozsahu, ve kterém nejsou utajovanými informacemi.

Skutečnost, že žalobci ve správním i soudním řízení zůstaly utajeny podstatné skutečnosti pro vydání negativního rozhodnutí, není postačujícím důvodem ke zrušení napadených správních rozhodnutí. Soud za situace, kdy žalobce nezná důvody negativního rozhodnutí, což jej omezuje, či mu dokonce znemožňuje, aby proti rozhodnutí účinně argumentoval, je povinen zkoumat postup a důvody rozhodnutí v úplnosti, tedy i nad rámec uplatněných žalobních bodů. Zjištěné skutečnosti ovšem i soud musí v odůvodnění svého rozhodnutí popsat opět pouze v těch mezích, aby nepopřel smysl ochrany utajovaných skutečností.

Soud však přesto podklady rozhodnutí hodnotil celistvě, důkladně a s velkou obezřetností. Při respektování zákonných mezí nelze od městského soudu vyžadovat konkrétnější hodnocení, aby přitom nevyšly najevo utajované skutečnosti.

Soud se proto důkladně zabýval informacemi obsaženými v oznámení zpravodajské služby, které je evidováno pod č.j. **V3544/2009-NBÚ/P**, založeného pod pořadovým č. 1 v utajované části bezpečnostního svazku, vedeného k žalobci, které se vztahuje k oběma žalobou napadeným rozhodnutím, a v obou žalobou napadených rozhodnutích byl tento důkaz vyhodnocen oprávněně jako klíčový, jak pro rozhodnutí o zrušení platnosti osvědčení pro stupeň utajení „Důvěrné“ tak pro stupeň utajení „Tajné“.

Soud rovněž přezkoumal a hodnotil informace obsažené v odpovědích na požadavek úřadu o doplňující informace, pokud jde o rozhodnutí I. , jde o odpověď evidovanou pod č.j. **V3782/2009-NBÚ/P**, založenou pod č. 3 v utajované části bezpečnostního svazku a odpověď pod č.j. **D2454/2010-NBÚ/P** a je založenou pod pořadovým č. 9. a pokud jde o rozhodnutí

II., jedná se o oznámení evidované pod č.j. **V5160/2009-NBÚ/P** a je založeno pod pořadovým č. **2** a č.j. **D2347/2010-NBÚ/P**, které je založeno pod pořadovým č. **10** v utajované části bezpečnostního svazku.

Soud dospěl k závěru, že tyto informace poskytují dostatečný důvod pro odejmutí osvědčení pro stupeň utajení Důvěrné a rovněž odůvodňují odejmutí osvědčení pro stupeň utajení Tajné.

Pokud jde o námitku žalobce zpochybňující důvody utajení informací a podkladů na základě kterých správní orgány rozhodovaly, soud, jako oprávněnou vyhodnotil i důvodnost utajení informací, které vedly oba správní orgány k odepření konkrétního popisu a hodnocení skutkových okolností případu v odvodnění napadených rozhodnutí.

Přístup k utajovaným skutečnostem přitom umožňuje stát s ohledem na bezpečnostní zájmy pouze omezenému okruhu osob, u nichž s ohledem na důležitost utajovaných skutečností vyžaduje splnění zákonem stanovených podmínek. Vydání osvědčení pro styk s utajovanými skutečnostmi určité konkrétní osobě je proto podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č.j. 6 As 14/2006 - 81, publikovaného pod č. 1168/2007 Sb. NSS, přiznáním mimořádného oprávnění a záleží výlučně na správním orgánu, aby na základě a v mezích zákonného zmocnění a v rámci správního uvážení posoudil, zda toto zvláštní oprávnění navrhované osobě přizná, či nikoli.

Správní soudy se při soudním přezkumu takového rozhodnutí zaměřují na to, zda postup rozhodujících orgánů, který vyústil v rozhodnutí o zrušení osvědčení, nebyl v rozporu se zákonem č. 412/2005 Sb.), dále na to, zda stěžovateli byly sděleny důvody, pro něž osvědčení nevydaly, a zda skutečnosti zjištěné ve vztahu k osobě stěžovatele mohly vyvolat úvahu správních orgánů o jeho bezpečnostní nezpůsobilosti. Úkolem správních soudů však není meritorní posouzení otázky, zda stěžovatel svým jednáním naplnil některé z bezpečnostních rizik ve smyslu ust. § 23 zákona č. 148/1998 Sb. (nyní § 14 zákona o utajovaných informacích), či zda u něj takové riziko bylo nepochybně prokázáno (k tomu srovnej například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2009, č. j. 5 As 44/2006 - 74).

Zdejší soud dále považuje za nezbytné zdůraznit, že v této věci vycházel při svých úvahách především ze skutečnosti, že v soudním řízení nelze odhlédnout od procesních práv účastníka řízení odvozených z čl. 36 odst. 2 Listiny. Na druhou stranu však nelze při přezkumu rozhodnutí o vydání osvědčení pro styk s utajovanými skutečnostmi, jakož i rozhodnutí o zániku platnosti osvědčení pro styk s utajovanými skutečnostmi, jako je tomu v této věci, rezignovat na bezpečnostní zájmy státu. Takovéto závěry potvrzuje rovněž ustálená judikatura Ústavního soudu i Nejvyššího správního soudu (viz například rozsudek tohoto soudu ze dne 29. 3. 2007, č.j. 7 As 9/2006 - 71; rozsudek téhož soudu ze dne 20. 6. 2007, č. j. 6 Azs 142/2006 - 58, publikovaný pod č. 1337/2007 Sb. NSS; či rozsudek téhož soudu ze dne 24. 4. 2008, č.j. 2 As 31/2007 - 107, všechny dostupné na www.nssoud.cz) vztahující se k působení zákona č. 148/1998 Sb.

Žalobce mj. namítal, že je porušováno jeho právo na spravedlivý proces, pokud mu není umožněno, aby se seznámil s výsledky šetření zpravodajských služeb a vyjádřil se k nim, ačkoli se jedná o podklad naprosto zásadní.

Žalobce mj. namítal, že je porušováno jeho právo na spravedlivý proces, pokud mu není umožněno, aby se seznámil s výsledky šetření zpravodajských služeb a vyjádřil se k nim, ačkoli se jedná o podklad naprosto zásadní.

Zdejší soud nikterak nerozporuje skutečnost, že oddělenou částí soudního spisu (přílohy č. 2 a 3) byl prováděn důkaz, a že je tudíž splněna podmínka stanovená v ust. § 45 odst. 4 s. ř. s. Je však nutno mít na paměti i speciální úpravu obsaženou v ust. § 133 odst. 2 a 3 zákona o ochraně utajovaných informací.

Podle ust. § 133 odst. 2 citovaného zákona se dokazování v soudním řízení provádí tak, aby byla šetřena povinnost zachovávat mlčenlivost o utajovaných informacích obsažených ve výsledcích šetření nebo v údajích z evidencí zpravodajských služeb nebo policie. K těmto okolnostem lze provést důkaz výsledkem jen tehdy, byl-li ten, kdo povinnost mlčenlivosti má, této povinnosti příslušným orgánem zproštěn; zprostit mlčenlivosti nelze pouze v případě, kdy by mohlo dojít k ohrožení nebo vážnému narušení činnosti zpravodajských služeb nebo policie; přiměřeně se postupuje i v případech, kdy se důkaz provádí jinak než výsledkem.

Podle ust. § 133 odst. 3 citovaného zákona Úřad označí okolnosti uvedené v odstavci 2, o kterých tvrdí, že ve vztahu k nim nelze zprostit mlčenlivosti, a předseda senátu rozhodne, že části spisu, k nimž se tyto okolnosti váží, budou odděleny, jestliže činnost zpravodajských služeb nebo policie může být ohrožena nebo vážně narušena; do oddělených částí spisu účastník řízení, jeho zástupce a osoby zúčastněné na řízení nahlížet nemohou. V ostatním nejsou ustanovení zvláštního právního předpisu o dokazování, označování částí spisu a nahlížení do něj dotčena.

Vzhledem ke skutečnosti, že žalovaný označil přílohu č. 2 a 3 jím předloženého spisového materiálu jako okolnost, ve vztahu ke které nelze zprostit mlčenlivosti, rozhodla předsedkyně senátu o oddělení této části spisu podle ust. § 133 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb., neboť shledala, že by mohla být ohrožena nebo vážně narušena činnost zpravodajských služeb nebo policie a současně konstatovala, že do této oddělené části spisu nemohou nahlížet účastníci řízení, ani jejich zástupci, ani osoby zúčastněné na řízení.

Po důkladném zvážení obsahu oddělené části spisu dospěl rovněž Městský soud v Praze k závěru, že by možnost účastníka řízení a jeho právního zástupce plně se seznámit se skutečnostmi v ní obsaženými, tj. zprávami příslušných zpravodajských služeb, ve svém důsledku mohla vést k vážnému narušení činnosti zpravodajských služeb, k rozkrytí metod jejich práce a vyzrazení případů, které jsou doposud aktuální, a tím i k fyzickému ohrožení pracovníků těchto orgánů, a to bez ohledu na dobu, která od vyhotovení předmětných zpráv uběhla.

Zdejší soud si je vědom toho, že tím dochází k podstatnému omezení procesních práv účastníka řízení, avšak s ohledem na specifika důkazních prostředků užívaných v tomto typu řízení a při zachování možnosti nezávislého soudního přezkumu, včetně práva soudu na volné hodnocení důkazů, zastává názor, že se jedná o omezení odůvodněné a zcela výjimečné. Ostatně rovněž Ústavní soud v nález ze dne 12. 7. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 11/2000, jímž bylo zrušeno ust. § 23 odst. 2 ve slově „zejména“, ust. 3 věty § 36 odst. 3 a ust. § 73 odst. 2 zákona č. 148/1998 Sb., vyslovil, že ochrana utajovaných skutečností a podmínky kladené na osoby, jež s těmito skutečnostmi budou nakládat, představuje natolik specifickou oblast, že ani z ústavněprávního hlediska není možné garantovat všechna procesní práva těchto osob. Na druhé straně však ani specifika ochrany utajovaných skutečností nemohou podle Ústavního soudu vést k vědomé rezignaci na ústavní ochranu práv prověřovaných osob. Současně však dodal, že při přípravě nové zákonné úpravy bude zřejmě nutné připustit, a to podle povahy věci a se zřetelem na zastávanou funkci občana, že v některých výjimečných případech bude

i nadále vyloučení soudního přezkumu, popř. neuvedení důvodů nevzdání osvědčení, považováno za ústavně konformní. Jako příklad takových výjimečných případů Ústavní soud uvedl i „určité příslušníky zpravodajských služeb“.

Na pozadí shora uvedeného je soud přesvědčen, že i přesto, že nelze v daném řízení garantovat všechna procesní práva účastníka řízení, a to s ohledem na specifika daná charakterem použitých utajovaných skutečností (zpráva a výsledky šetření příslušných zpravodajských služeb), poskytuje kvalita (zejména nezávislost) orgánu (soudu) přezkoumávajícího rozhodnutí správního orgánu, jakož i jeho nevázanost dosud provedeným dokazováním, dostatečné záruky práva na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny.

Žalobce v rámci dalšího žalobního bodu namítal, že odůvodnění rozhodnutí jsou obecná a nejsou v nich uvedeny žádné konkrétní okolnosti, na nichž je postaven závěr správních orgánů.

Podle § 122 odst. 3 zákona v odůvodnění se uvedou důvody vydání rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se Úřad řídil při jejich hodnocení a při použití právních předpisů. Jsou-li některé z důvodů vydání rozhodnutí utajovanými informacemi, uvede se v odůvodnění pouze odkaz na podklady pro vydání rozhodnutí a jejich stupeň utajení. Úvahy, kterými se Úřad řídil při jejich hodnocení, a důvody vydání rozhodnutí se uvedou pouze v rozsahu, ve kterém nejsou utajovanými informacemi.

Je tedy zřejmé, že správní orgány nemohly v daném případě své úvahy, kterými se řídily při hodnocení podkladů dodaných zpravodajskými službami, uvést do odůvodnění svých rozhodnutí podrobněji, než to učinily. Nemůže-li se účastník řízení s utajovanými skutečnostmi obsaženými ve správním spise seznámit nahlédnutím do něj, je zřejmé, že se s nimi nemůže seznámit ani prostřednictvím odůvodnění rozhodnutí správního orgánu. Obě správní rozhodnutí přitom podle názoru soudu obsahují natolik dostatečné odůvodnění, nakolik to procesní úprava tohoto typu řízení umožňuje.

To přitom platí nejen ve vztahu k závěru správních orgánů o existenci bezpečnostního rizika dle § 14 odst. 3 písm. e) a d) zákona, ale i pro hodnocení podmínek dle § 14 odst. 6 zákona.

Namítá-li dále žalobce, že rozhodnutí je nepřezkoumatelné, nelze mít za to, že by se jednalo o vadu, která by mohla být důvodem pro zrušení žalobu napadeného rozhodnutí. V daném případě je totiž celá relevantní pasáž předmětného rozsudku v odůvodnění rozhodnutí ředitele Úřadu obsažena, žalobci tak nebyla upřena možnost seznámit se s právními úvahami, na nichž je žalobu napadené rozhodnutí založeno, reagovat na ně a polemizovat s nimi. Tato úvaha ostatně vychází z textu zákona.

Podle § 14 odst. 3 písm. e) zákona o utajovaných informacích lze za bezpečnostní riziko považovat styky s osobou, která vyvíjí nebo vyvíjela činnost proti zájmu České republiky. Činnost proti zájmu České republiky nemusí mít nutně povahu trestného činu a s ohledem na účel zákona o ochraně utajovaných informací je nutno za takovou činnost považovat i jednání, za něž nebyl jeho pachatel dosud pravomocně odsouzen nebo pokud nebyl pravomocně uznán vinným pro zákonnou překážku. Pro závěr o existenci bezpečnostního rizika dle § 14 odst. 3 písm. e) zákona o utajovaných informacích je rovněž nepodstatné, zda žalobce si je činnosti vyvíjené předmětnou osobou vědom nebo nikoli. Již sám fakt, že se s takovou osobou stýká, může být posouzen jako bezpečnostní riziko. Je třeba konstatovat, že pojem riziko nelze ztotožňovat nebo přirovnávat k pojmu viny v trestněprávním smyslu, pro shledání bezpečnostního rizika postačuje prokázání styku s takovou osobou a zhodnocení tohoto kontaktu mezi konkrétními osobami, a to z hlediska

četnosti styků, vlivu na schopnost utajovat informace, povahu vztahu mezi osobami ap., jak uvedl žalovaný.

Pokud žalobce v žalobě naznačuje, že mu mohlo být umožněno nahlédnutí do utajovaných částí správního spisu, jelikož v průběhu řízení platnost jeho osvědčení trvala, nelze s ním souhlasit. Ve shodě s žalovaným poukazuje soud na ust. § 89 odst. 7 zákona o ochraně utajovaných informací, podle kterého účastník řízení a jeho zástupce mají před vydáním rozhodnutí právo nahlížet do bezpečnostního svazku a činit si z něj výpisy, s výjimkou té části bezpečnostního svazku (§ 124), která obsahuje utajovanou informaci. Podle § 11 odst. 1 tohoto zákona pak fyzické osobě lze umožnit přístup k utajované informaci stupně utajení Přísně tajné, Tajné nebo Důvěrné, jestliže jej nezbytně potřebuje k výkonu své funkce, pracovní nebo jiné činnosti, je držitelem platného osvědčení fyzické osoby (§ 54) příslušného stupně utajení a je poučena, nestanoví-li tento zákon nebo zvláštní právní předpis jinak (§ 58 až 62). Je tedy zřejmé, že platná právní úprava vylučuje možnost, aby účastník řízení (byť je jeho osvědčení v průběhu řízení stále v platnosti) mohl nahlížet do utajované části jeho bezpečnostního svazku. Ostatně v případě žalobce je takový výklad zcela logický. Existují-li důvodné pochybnosti o tom, zda žalobce je bezpečnostně spolehlivou osobou (které byly důvodem pro zahájení řízení o odnětí osvědčení), nelze připustit, aby se žalobce seznamoval s utajovanými skutečnostmi bezprostředně se dotýkajícími jeho osoby, u nichž tedy bude zvýšené nebezpečí jejich úniku směrem k nepovolaným osobám, dokud nebudou tyto pochybnosti rozptýleny.

Žalobce rovněž v žalobě namítal, že nelze rozhodnout o odnětí osvědčení na základě skutečností, které existovaly (nebo mohly být správnímu orgánu známy) již v době, kdy bylo osvědčení fyzické osobě vydáváno. S takovým názorem soud nesouhlasí.

Podle § 101 odst. 1 zákona *řízení o zrušení platnosti osvědčení fyzické osoby, osvědčení podnikatele nebo dokladu Úřad zahájí, existuje-li důvodná pochybnost o tom, že držitel takovéto veřejné listiny i nadále splňuje podmínky pro její vydání (§ 12, 16 a 81)*.

Podle § 101 odst. 2 zákona *přestal-li držitel osvědčení fyzické osoby, osvědčení podnikatele nebo dokladu splňovat podmínky pro vydání takovéto veřejné listiny, Úřad její platnost zruší*.

Podle § 12 odst. 1 zákona *osvědčení fyzické osoby Úřad vydá fyzické osobě, která*

a) je státním občanem České republiky nebo státním občanem členského státu Evropské unie nebo Organizace Severoatlantické smlouvy,

b) splňuje podmínky uvedené v § 6 odst. 2,

c) je osobnostně způsobilá,

d) je bezpečnostně spolehlivá.

Podle odst. 2 tohoto ustanovení *podmínky uvedené v odstavci 1 musí fyzická osoba splňovat po celou dobu platnosti osvědčení fyzické osoby (§ 55)*.

Podle názoru soudu nelze vykládat příslušná ustanovení tak, jak to činí žalobce, tj. že platnost osvědčení lze zrušit výhradně v takovém případě, kdy fyzická osoba přestane teprve v průběhu platnosti osvědčení splňovat podmínky pro jeho vydání. Zájmem státu (a současně též jeho právem) je, aby se s utajovanými skutečnostmi mohly seznamovat výhradně osoby bezpečnostně spolehlivé. Zákonná úprava je tedy nastavena tak, aby bylo minimalizováno riziko vyzrazení utajovaných informací osobám, které by jich mohly zneužít. Zajištění těchto cílů je pak smyslem a účelem zákonné úpravy. V těchto intencích je tedy třeba vykládat

příslušná zákonná ustanovení. Stanoví-li zákon, že fyzická osoba musí po celou dobu platnosti vydaného osvědčení splňovat podmínku bezpečnostní spolehlivosti, je podle názoru soudu nutné vyložit ust. § 101 tak, že zrušit platnost osvědčení lze i tehdy, pokud osvědčení bylo vydáno, ač k tomu nebyly od začátku splněny předpoklady. Jinými slovy: narozdíl od výkladové metody á contrario užitá žalobcem je třeba užít výkladovou metodu a minori ad maius (tj.: lze-li zrušit platnost osvědčení pro nově nastalou skutečnost, tím spíše ji lze zrušit i pro skutečnost existující od počátku). Shora vyložený výklad zákona dle názoru soudu lépe odpovídá smyslu a účelu zákona než výklad prezentovaný žalobcem.

Posuzováno podle obsahu (není uvedeno příslušné ustanovení) v další žalobní námitce žalobce zpochybňuje naplnění podmínky dle § 14 odst. 6 zákona, neboť uvedl, že si nebyl vědom, že by vyvíjel styky s osobou, jejíž činnost je v rozporu se zájmy ČR.

Podle tohoto ustanovení *při posuzování, zda skutečnost uvedená v odstavci 3 je bezpečnostním rizikem, se přihlíží k tomu, do jaké míry může ovlivnit schopnost utajovat informace, k době jejího výskytu, k jejímu rozsahu, charakteru a k chování fyzické osoby v období uvedeném v odstavci 4.*

S žalobcem nelze souhlasit v tom, že ke splnění podmínek zákona je zapotřebí, aby si žalobce byl vědom problematičnosti styků s osobou, která činnost proti zájmům České republiky vyvíjí. Tak tomu ovšem není. Je sice pochopitelně třeba, aby se jednalo o styky vědomé (nelze se s určitou konkrétní osobou stýkat nevědomky), avšak jak již bylo shora uvedeno, nelze vyžadovat, aby měl držitel osvědčení (příp. žadatel o ně) povědomost o tom, že tato osoba, s níž má styky, vyvíjí činnost proti zájmům České republiky a aby měl povědomost o charakteru této činnosti.

Na tomto místě nelze než ocitovat úvahy uvedené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2009 čj. 1 As 47/2009- 93: *Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s východiskem městského soudu, že subjektivní stránka jednání navrhované osoby není určující pro závěr, zda bylo tímto jednáním naplněno bezpečnostní riziko. Nepochybně i stěžovatel dá soudu za pravdu, že pokud se navrhovaná osoba stýká s jinou osobou, která spolupracuje s ofenzivní tajnou službou cizí moci, naplňují tyto styky bezpečnostní riziko u navrhované osoby. Ta přitom vůbec nemusí tušit, že tato jiná osoba s cizí mocí spolupracuje. Riziko spočívá například v tom, že při přátelské konverzaci by mohla navrhovaná osoba nevědomky sdělovat této jiné osobě fragmenty utajovaných skutečností, které by mohly být pro cizí moc přínosné. To byl ovšem pouze ilustrativní příklad.*

Jak již bylo shora uvedeno, správní orgány obou stupňů se existencí bezpečnostního rizika zabývaly i ve vazbě na ust. § 14 odst. 6 zákona, přičemž svoji úvahu v tomto směru uvedly do odůvodnění svých rozhodnutí v tom rozsahu, v jakém jim to zákon umožňuje. Soud k tomu může doplnit pouze tolik, že po seznámení se s utajovanou částí spisového materiálu lze konstatovat, že podklady dodané příslušnými zpravodajskými službami pro tento závěr správních orgánů skýtají dostatečnou oporu.

Soud je nucen konstatovat, že závěr NBÚ o bezpečnostním riziku na straně žalobce dle § 14 odst. 3 **písm. d)** zákona mají oporu v obsahu spisového materiálu, který obsahuje dostatek poznatků a informací o konkrétních skutkových tvrzeních, v nichž NBÚ spatřuje naplnění zákonných znaků bezpečnostního rizika ve smyslu ust. § 14 odst. 3 písm. d) zákona o utajovaných informacích., neboť dokládají chování žalobce, které má vliv na důvěryhodnost a ovlivnitelnost žalobce, které je způsobilé ovlivnit jeho schopnost utajovat informace. Na základě informací uvedených v oznámení zpravodajské služby pod čj. V35544/2009 –NBÚ/P soud musí také potvrdit oprávněnost závěru správních orgánů o naplnění zákonných znaků

bezpečnostního riziku dle § 14 odst. 3 **písm.e)** zákona o utajovaných informacích., za které lze považovat styky žalobce s osobou, která vyvíjí nebo vyvíjela činnost proti zájmu ČR.

Vzhledem k povaze této informací obsažených v uvedených dokumentech nemůže soud o nich sdělit nic bližšího, soud je však vyhodnotil jako dostatečně konkrétní umožňující si učinit si závěr o její věrohodnosti. Je zřejmé, jakým způsobem byly získány a o jak věrohodná a konkrétní skutková zjištění se opírají.

Soud při posuzování informační hodnoty uvedených podkladů postupoval v souladu s požadavky nastavenými Judikaturou NSS vyslovenými v rozsudku ze dne 25. 11. 2011, č. j. 7 As 31/2011 – 101, v němž se uvádí, že „(p)osuzování informační hodnoty určitého zjištění je nutně vždy úvahou pravděpodobnostní, založenou v určité míře na odhadu. Proto někdy pro závěr o existenci bezpečnostního rizika (§ 14 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti) postačí zjištění, že je pravděpodobné, že příslušná zákonem předvídaná skutková podstata byla naplněna. Může tomu tak být ovšem pouze v případě, že taková eventualita je nejpravděpodobnějším vysvětlením skutkových zjištění a že se na základě dostupných údajů jeví být významně pravděpodobnější než jiná v úvahu připadající vysvětlení.“ A tentýž soud v rozhodnutí ze dne 21.12.2012, 7 As 117/2012-28 k tomu uvedl, že „ Pro účely bezpečnostního řízení by tedy postačoval konkrétní popis zdroje získaných informací a způsobu jejich získání, včetně popisu okolností a důvodů, pro které má zpravodajská služba uvedené informace za věrohodné. Za těchto podmínek by si již soud mohl učinit úsudek, zda jsou natolik věrohodné, aby mohly zasáhnout do osudu jednotlivce tím, že na jejím základě ztratí způsobilost pro práci s utajovanými informacemi.

Podklady, na kterých že NBÚ založil svá rozhodnutí uvedené kritéria splňují a soud dospěl k závěru, že Úřad unesl své důkazní břemeno o existenci bezpečnostního rizika, a tedy oprávněně rozhodl o zrušení platnosti osvědčení č. NBÚ pro stupeň utajení „Důvěrné“ a rovněž pro stupeň utajení „Tajné“.

Vzhledem ke shora uvedenému soud žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému žádné náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 18. prosince 2013

JUDr. Ing. Viera Horčicová, v.r.
předsedkyně senátu